

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ- ÉS BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 ..
Negyed évre	1 ..
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Kiadók:

Főszerkesztő: VÖRÖS FERENCZ

Felölös szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra czimzendő.

Hivatalos hirdetések díja:

100 szög 2 frt, ezental minden megkezdett 100 szónál 50 krajczár többlet.

Magánhirdetések hirdetési díja:

Egy 3-szor hasábozott garmonsor vagy ennek természetéért 5 kr.; másodszori hirdetésnél 10%, harmadszori hirdetésnél 20%, többszöri hirdetésnél 30% árkedvezmény.

Nyilttér soronként 15 kr. — Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Hirdetések a kiadóhivatalhoz czimzendők. Hirdetés és nyilttér díjak előre fizetendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

A villa-telep.

A Selmeczbánya... villa-telep ügye legújabbban új fázisába lépett s remélenni lehet, hogy közelebb van megvalósulásához, mint valaha volt. Ideje is lenne már! A kérdés, mint sok más ügy is, mely a várost és a polgárságot közelről érdekli, már-már tengeri kigyóvá nőtte ki magát, a nélkül, hogy akár csak egy lépéssel is közelebb jutott volna megvalósulásához. Hiszen tíz éve már, hogy azon vitaközvet, létesítsünk-e villatelepet vagy nem s hogy ez vagy ama hely lenne-e jobb annak létesítésére.

Két kérdés kell felvetni és megoldani. Az egyik az: kell-e a telep? a másik: lehetséges-e azt létesíteni? E két kérdés megfordított sorrendben is tárgyalható. Mert ha szükség van a telepre, akkor kell, hogy lehetséges legyen és ha lehetséges, ha létesítésének szükséges feltételei megvannak, akkor meg kell csinálni. De nem szabad sem a szükségét, sem a lehetséget igen alantas szempontból, a pénzkérdés szempontjából megítélni. Ha a telep a városra nézve jövedelmező befektetés, akkor a pénznek csak alárendelt jelentőségű lehet, ha pedig nem az, mire való a sok tervezgetés, vitaközvet, gyűlékezés, helyszíni szemle s mindaz a hűv és lelkesedés, mely mindaddig hiába vitte harczba fegyvereit a villa-telep érdekében s mely más, talán hasznosabb és szükségesebb ügy javára lehetett volna értékesíteni.

A villa-telep szükségét, e régen folyó előkészületek után már nem kellene fejtegetni, ha az ügynek nem volna oly igen kevés pártolója. A kis városoknak s még inkább a kis polgárságnak csaknem elvaszthatatlan tartozéka a legleplezelebb opportunizmus és konzervativizmus. Ritkán emelkedik oda, hogy csak kissé távolabb tekvő czélökért felkészüljön és még ritkábban, hogy áldozni tudjon, ha abból egyénileg és azonnal nem nagy hasznot lát. Ez a hiba a jelen esetben is. Pedig a köztapasztalat bizonyítja, hogy az a város és az a polgárság, mely a maga lokális szükségletét helyesen felfogni és megállapítani s érdekében a kellő áldozatokat meghozni nem képes, soha sem

fog fellendülni. Ha városunk és polgárságunk nem képelem az önönmagáról való lemondásban, egyebek között a villa-telep is régen készen lett volna.

A város hajdanla virágzó bányá-iparának, melynek e város eretét, virágzását és régi kiváltságait köszönheti, ma már csak romjai vannak meg s ki biztosít arról, nem dűlnék-e ezek is rövid idő alatt halomra? Miből akarja a város lakossága megcsappant jövedelmét pótolni? Ipartól és kereskedéstől várni boldogulásunkat, mint sokan teszik, nem egyéb önámításnál. Ipar és kereskedelem, köztapasztalat szerint, csak kedvező forgalmi viszonyokkal bíró városokban fejlődhetik, ilyen viszonyok pedig Selmeczbányán, a város kedvezőtlen fekvése miatt, semmiféle áldozattal nem létesíthetők. A normális vágányú vasut, melytől sokan hajaink orvoslását várják, alig javitana valamit ezeken a viszonyokon.

Ezeknek a viszonyoknak kiölyösa, hogy Selmeczbánya az élet munkájában és küzdelmeiben szomszédaival és versenytársaival szemben mindinkább hátrébb szorul. Besztercebánya, Zólyom, Körmöczbánya, Léva s ha vasuti összeköttetését befejezi, Ipolyság is csakhamar elhagyja. Valamennyinek nagyobb a vonzóereje, kedvezőbb a fekvése s jobb a forgalmi viszonyai, mint Selmeczbányának, mely ennél fogva nem is emelkedhetik s ha résen nem vagyunk, bizony hamarabb következik be, mint gondolnánk, hogy agóniába esik, mert a városok és intézmények agóniája abban a pillanatban kezdődik, amindön fölöslegessé válnak. Pedig városunk már-már azzá lett s legfőbb ideje, hogy öntudatra ébredjen.

Arra, hogy a kormány a létesítési szándékait állami intézmények közül egyet-kettőt itt helyezzen el, alig lehet reményünk, mert e tekintetben most is jobban állunk sok más, jóval nagyobb városnál s mert nálunk ilyen intézmények elhelyezésére a legtöbb feltétel hiányzik. Az anyagi és hatalmi érdek harczba folyik mindenütt. Ez vele jár a modern élet fejlődésével, melyben anyagi javak termelése szolgáltató közdelemre az erők. S a küzdelemben az a város marad győztes, melynek nagyobb az ereje, kedvezőbbek a

viszonyai s mely jövedő boldogulásának alapjait idejekorán lerakni meg nem szűnik. Nálunk ilyen alapok teljesen biányoznak.

Ilyen viszonyok között végzetés hiba lenne az önmagunkról való lemondás. E helyett kutasuk ki és értékesítsük teljes buzgósággal és igyekezettel mindazokat a feltételeket, melyek meglevő intézményeink és produktív iparunk mellett jövedő boldogulásunkat is biztosítják.

Tegyük mindenkéltől vonzóvá városunkat, csábítsuk ide a melegebb vidékekről felvidéki erdeinkbe nagyszámmal vándorló idegencet, ismertessük ki és szerzte a hazában városunkat s annak gyönyörű vidékét, szóval: emeljük a város forgalmát, váltsuk készpénzre városunk felhalmozott természeti kincseit és szépségeit s frissítsük fel ilyen módon a város megcsappant bevételi forrásait.

Városunk sajátos természeti viszonyai ezt a feladatot jelölik ki, s ezt az irányt szabják haladásunk elé. Ilyen viszonyokkal versenytársaink egyike sem rendelkezik. Körmöczbánya is jóval kisebb mértékben, habár e téren máris megelőzték minket.

A város által létesítési szándékolt villa-telep azonban csak egy kis része annak, a mit e tekintetben tennünk kell. Városunk rendezése szépítése, tisztántartása, vízzel való ellátása, hegyoldali részeinek hozzáférhetővé tétele kopár hegyeink befásítása, külutcaink s különösen az a tekintetben kiváló Hodrusbánya- és Rovna fokozottabb gondozása és még sok egyéb szükséges ahhoz, hogy az idegencet állandóan ide vonzzuk. Ezek eddig is elég szép számmal kerestek fel városunkat, habár éppenséggel semmit sem teltünk, hogy őket ide csábítsuk s ha maguktól eljőttek, állandó visszatérőket biztosítsuk. Milyen eredményt várhatunk akkor, ha mindazt megtesztük, a mi a czélból szükséges.

Kimutatva így módon a villa-telep szükségességét, a második kérdés az, hol kell a létesíteni, hogy a kívánalmaknak legjobban megfeleljen.

A villa-telep eredetileg Rovnára volt tervezve s a terv megvalósítására egy részvénytársaság is alakult.

hogy ez elhagyott helyen fiatal nőkkel találkozik, cdenken kérdezősködött a rokoni költékről mi a ház urához fűz. Szívesen vettük érdeklődését, annyi jóság sugárzott ki szemeiből, hogy vizsgálatasai enyhíték kétségbeesésünket. Elbeszéltek neki sivár, reménytelen életünk. Nemsokára bucsut vett s engedelmet kért, hogy többször is meglátogathasson. Mi szívesen megengedünk volna a rokonszenves ifjunak, de bátyánktól félelmükben nem mertük.

Másnap bátyánkat látjuk szobánk felé jönni, ijedten nyitottam előtte ajtót, szokatlan az ő szokatlan! mily nagy volt meglepetésünk, mikor ő szokottnál enyhébb hangon kijelentette, hogy a tegnapi ifju megint el fog jönni, s mint nagyon jó pártie, örömmel venném, ha olygitek komolyabb érzelmeiket ébresztene maga iránt. Pírulva hallgattuk bátyám tanácsait. Hugom örömmel esokolt össze bátyánk távozása után nagy gondal öltözni kezdett, miközben fecsogott az előjövendő ifjuról, hogy mily szép, és gazdag lehet, mind bátyánk is mondta. Én a kertből a még megmaradt rozsákat hajába tűztem, szép szemeiből a remény sugárzott, olyan volt, mint egy atomkép, soha ily szépek még nem láttam.

Hugom kívánsága teljesült, az ifju egész rabja lett szépségének, jött minden nap, mig egy szép téli napon meglátották az esküvőt.

Magamva maradtam a komor, házban de többé nem a sötét gondolatokkal, hiszen hugom boldogságban osztottam.

Leveleiben gyermekek örömmel irt a pompáról mi őt körül veszi. Jöjj hozzam, nekém. Oly szép az élet folytonos élvezetek között, látnád ékszerem, ru-

TÁRCSA.

A múltból.

Írta: B. Kuti Irén.

Ott ül az ablak melletti karosszékben. Régi kopott ruha fedi görnyedt alakját, a hűhér fejébe oly ellenlélet képez számára, fészült szürke hajával. Aszott kezében megsárgult imakönyvet. s a buzgón imádkozik abból. Labalán gyermek ül, a ki álmosan hajlja fejét, óláb. Fáradtan teszi le a nagy káposcs könyvet s, szemzeiről könnyet töröl le.

"Nini, mi bánt? mily szomorú gondolataid lehetnek, talán bűnös vagy, hogy mindig imádkozol?"
"Nem vagyok gyermekem, másnak kérek bocsánatot."

"Oh mesélj valamit, neni, múltadból, ugy-e szomorú volt életed?"

Az öreg megtörölte becsült szemét. Jól esett neki az idegen gyermek részvéte, kinek füstös fejcskéjét kezébe véve, elkezdett mesélni.

Szűlőitök korán elvcszítve, arván maradtam hugommal. Egyedüli rokonunk, egy öreg ur intoztba küldött, keveset törődve velünk. Tanulmányaink befejezése után egy hideg levéllel értesített, hogy háza nyitva áll előttünk. Fájó szívvel váltunk el a kedves barátnőktől, kikkel gyermekeveinket töltöttük s a legrosszabb érzelmek között érkezünk az ismeretlen otthonba, komor nagy ház volt, elhagyott kert közepén. Hugom félve fogódzott karomba, mikor bá-

tyánk elő veztek. A magas szürke ember zóides szemzeivel szigoruan nézett ránk. Halánkat akartuk kifejezni irántuk való jószágért, de kemény tekintetével elhallgattatolt. Remegve a felemtől, állottunk előtte. Ő fölényt éreztetve, paranosló hangon megszólalt:

"Kivánom, hogy akaratomnak teljesen aláveszték magatok, addig ülhetek e házban, de ha ellenszegültök, házam bezárul előttetek."

Szobánkat egy öreg szolga mulatta meg. Ott már nem tudtuk visszatartani könnyeinket. Mindketlen keserves sírása fakadtunk. Sokáig álltunk aztán ott legnagyobb csendben. Bátyánkat sohasem látva, bolyongtunk a vad kert utain. Az öreg szolgától megtudtuk, hogy bátyánkat kárlya szenvedélye tarja távol ilthonától, a mi vagyonát nemsokára felemészti. Elkeseredésünk á hallottak után fokozódott: Istenem mi lesz velünk, ha ez utolsó menhelyet is elveszítjük. Tépelődtünk sokaig, súlyosbíttaták helyzetem hugom többszöri nagyravágyó beszédei, ki szeretet voltna fény s társaságban élni, igyekezem lebeszélni hiru ábrándjairól, de hasztalan volt, szépsége tudatában nagyon sokat követelt a sorstól, mig én szerény igényeim megadásáért imádkoztam. Rettegünk a közeledő téltől, a hűvös őszi napok még lehangoztalabbá telttek, néztünk a reménytelen jövőbe, sehol egy napuszár, nindennit setét homály vett körül. Egy ily napon kedvező helyünkön, a ház előtt hárs állt üve, néman néztek annak hulló, sárga leveleit, meglepésünkre idegen hangot hallottunk, el akartunk rejtőzni. Késő volt, egy fiatal férfi állott előttünk, bátyánkat keresve, bemutatla magát. Csodálkozást fejezte ki

Az eszme azonban, mint az eredmény mutatja, kevés embert vonzott és még kevesebbet buzdított áldozatkésziségre. A város közvéleménye e szerint nem tartja Rovnát e czélnak alkalmasnak, amint hogy tényleg nem az. Rovna valamikor a selmecziek kedves kiránduló helye lehetett, de már régen nem az s az idegenek is igen kis számban keresik fel. Akik ott nyaraltak, csakhanar hűltenek lettek hozzá. Inkább Hegybánya és Hodrusbánya felé vonzódnak.

A telep létesítése továbbá a város részéről is oly nagy áldozatokat követel, melyek semmiképen sincsenek arányban az elérhető haszonnal. A telepek nincsen viz s azt kell mennyiségben nagy költséggel sem lehet megszerezni. Ez már egymagában is alkalmatlanná teszi a kijelölt czélnak. Erről a tervről tehát, ha életképes villatelepet akarunk létesíteni, pedig csak erről lehet szó, le kell mondanunk.

Ujabbán, inkább csak észmeereképen merült fel az az indítvány, hogy kezdjük a villa-telep létesítést alulról, a Klinger-tó és Miksa-akna környéken s így haladjunk mindig feljebb Rovna felé. A terv, ellekintve a Klinger-tó környékétől, mely e czélnak épenséggel nem alkalmas, valamivel jobb az eredeténél, mert telep, ha nem is Rovna felé, mely végső czélnak sem jó, a Szent-háromság-hegy és Steffulató felé terjeszkedhetne. Azt hiszem azonban, hogy senki sem fog elfogultsággal valódni, ha azt mondom, hogy ez a hely sem rendelkezik oly kedvező viszonyokkal, melyek az esetleg ott létesített villa-telep életképességét és fellendülését biztosítanák. Vize nagyon kevés, levegője a kóho füstje megfertőzött, erdeje is aránylag csekély kiterjedésű, a hely azokivül szelekek van kitéve s nem is oly szép hogy a selmecz gyönyörű vidék mintájul lehetne odaállítani.

Hogy a Miksa-aknán levő kincstár maglár-épületet kevés költségű lehetne e czélnak átalakítani, tisztán önámítás, mert az átalakítás legalább is annyi költséget igényel, mint egy könnyebb új épület létesítése, melylyel pedig kaszarnyaszerű voltánál fogva sem célzzerűség, sem fekvés, sem pedig vonzó külső tekintetben nem versenyezhetne. Ezt a város inkább egy kaszárnya czéljaira tartja fel.

Ezzel kapcsolatban azt a nézetet is hallottuk, hogy a kérdés eldöntését bizzuk magunkra az idegenekre, kik legjobban tudják, mi felel meg nekik. Ez elég jó ajánlat lenne, ha az idegenek elzár lehetne megszavaztatni. De a döntést akkorak bízni, midőn a villa-telep egy része, nagy áldozattal már elkészült és a dolgot változtatni többé nem lehet, azt hiszem, nem egyeznek meg az ajánlattal utnoval.

Az idegenek azonban maris döntöttek, még pedig a hodrusbányai völgy javára, mert még azok is, a kik azelőtt Rovnán és a szelaknai út közelében nyaraltak a hodrusi völgy szép fényeseihez pártoltak át. És ez igen természetes. Ha a fővárosi ember kifáradt a fővárosi élet gyors tempójú menetében, ha idegei a folytonos izgalomtól elcsigázódtak s ha testben elgyengülve, leheben elpuhulva unottól lesz s közömbössé minden iránt, a mit eddig jónak vagy rosznak, érdekesnek vagy érdektelennek tartott, akkor, ha csak lehet, az erdőt, még pedig a fenyest keresi fel, melytől a fővárosban annyira távol van, hogy itt állítsa

halm, mint hódol öreg, ifjú egyaránt, egy kicsit szomorit az uram folytonos szomorúsága, de azt hiszem, nullo betegségé okozza. Így irt szegény elvakított hugom minden levelében.

Egyzserre levelei ritkulni kezdtek, már két hónap óta mit tudtam felőlük. Nem tudtam tovább a kínos bizonytalanságban élni, engedélyt kértem bátyámtól hugom megátogatására. Egész unta szomorú gondolatok röpököttek agyamba. Balsejtelmem nem csalt, mikor oda érkeztem, ismeretlen emberek hidegen értesítettek, hogy hugom, egyetlen lény a kit szereltem, meghalt

„Oh néni, mily borzasztó! Kiallott sírva a kis leány.

Az öreg nő zokogva folytatta:

Az ő csapás hatása alatt eszméletlenül vesztette mikor magához tértem, egy paraszt házban találtam magam. Egy öreg nő hűségesen apolt. Tőle tudtam meg a borzasztó valót, hogy hugom pazarságát már nem volt homan kielégíteni, az ur főbe lölte magát s felesége meghalt bánatában.

Elvezettek a sírhöz. Eltemették őket szomorúfűz alá, egy festelen fakerezett jelző nyughelyökét.

Viraggal álltettem be a sírhalmokat, sokszor kívánczom hozzájuk, de mig hugom bűnet le nem imadkozom, nem mehetek.

A gyermek meghatva nézett könnyes szeméire az örege, ki ráncos arcától azoitt kezéibe temetve sirt, zokogott keservesen.

helyre testi és lelki egyensúlyát s a természet hatalmas rekonstruáló erejével felrisszite elcsigázott idegeit. Minél egyszerűbb viszonyok közé jut, annál jobb, minél esendesebb és nyugalmasabb a hely, annál szívesebben időzik ott, elmélve a természet következetesen megújuló jelenségeinek lélekemelő szemléletében, mely karakterét ismét egyszerűbbé, vidámabbá és természetesebbé formálja. Azt hiszem tehát, hogy első sorban a fővárosiak eme kívánságaival kell számolnunk, mert hiszen ők dominálnak a nyaraló telepeken; az ő választásuk pedig a hodrusi völgyre esett.

De a selmecziek is a hodrusi völgy javára döntöttek. Mióta ugyanis turista-egyesületünk fölfedezte a selmeczieknek a Tirts-forrás, Gedeon-táró és a hodrusi tavak gyönyörű vidéket, a városból nyaranta egész karavánok vándorolnak oda néhány órára üföldni, pedig semmi egyéb nem vonzza őket, mint a természet szépsége, mely Selmeczben is pártját ritkítja.

Mennyivel látogatottabb lenne a hely, ha a kirándulók ott egy kis frissítőt is találnának.

A hely kérdése tehát mindkét részről el van döntve, csak el kell fogadnunk a közös választást és a villa-telep a hodrusi völgyben, még pedig ennek a Meleg-patakolt (teply potok) a Tirts forrásig terjedő területen létesítenünk, s biztosak lehetünk róla, hogy az idegenek halásak lesznek érte s tömegesen keresik fel telepeinket. Ez a hely bőven rendelkezik mind azokkal a feltételekkel, a melyek a célz biztosítására szükségesek.

Ivó- és használati víz van bőven, levegője tiszta, por- és füstmentes, hamisítatlan fényőrdő-illat, a kilátás a hodrusi völgyre elragadóan szép, páratlan sélaútain órák hosszat lehet kényelmesen kóborolni az erdőben.

Közvetlen közelében vannak a hodrusi tavak, melyeknek környéke Svájcra és Tirolra emlékeztet, alig néhány percznyire van tőle a bájos fekvésű roszgrundi tó. Kiránduló helyei Kehrling, Vihnye, Szklenó, Hodrusbánya, Modlerató, Irtvány, az ezüstárú-gyár, Rovna, Szelakna, Tanád az alatta levő Klinger-tóval, Spitzberg, gyönyörű Kálváriánk, Selmeczbánya sok látinivalójával, a Garam-völgy, Plátsnik stb. stb.

S mindenüvé az erdőt keresztűl lehet jutni, a poros kocsikat kikerűlésével. Fürdeni akár a hodrusi, akár a roszgrundi, akár a Klinger-tóban, de a Meleg-patak felhasználásával a helysényn is lehet csekély költséggel megfelelő fürdőmedencét és zuhanyt létesíteni. A hely végre kocsival és gyalog könnyen hozzáférhető s az idegenek akár Selmeczben, akár Zarnocžán vagy Vihnyén át juthatnak hozzá. Ott van azokivül az építéshez szükséges faanyag és jó építő-kő, mi az építkezést olcsóbbá teszi, mint bárhol másutt s ez egyike lényeges feltételé a villa-telep létesítésének. A hol 700—1000 forinttal lehet 2 szobából konyhából és verandából álló villát építeni, ott nem kell attól félni, hogy nem akad elég vállalkozó. Végre a telep létesítése a városnak is összehasonlíthatatlanul kevesebb áldozatba kerül, mint Rovnán.

Mindezt összefoglalva, bátran kérdehetjük: Hol van a kedvező viszonyok ilyen nagy halmaza együtt, mely a villa építést könnyebbé s a nyaralást vonzóbbá és kellemesebbé tenné?

Tszáltalán levén a hely felől, még csak azt a kérdést kell megdogni, mi módon és ki által létesítenéd a villa-telep? A felelet egyszerű: A város érdekeiről és fellendüléséről van szó, tehát első sorban a város kötelessége, hogy érdekeiért a kellő áldozatot meghozza. De segítségére jön a polgárok érdeklődése és áldozatkészége is. Ha villa-építő részvénytársaság képes volt a rovna telepre 5000 forintnyi részvényt jegyeztetni, biztosra vehetjük, hogy a Meleg-patak mellett létesítenéd telepre, pénzintézeteink hozzájárulásával, 15—20 ezer forintnyi részvényökét hozhat össze. Ez pedig teljesen elegendő a telep megalapítására. A többi aztán a város, a polgárok és az idegen nyaralók dolga.

Ha a város azoknak, kik villát akarnak építeni, tulajdonjogának biztosítása mellett ingyen telket és polgári árban épületi fát ad s azokivül megkönnyíti a szindely-, kő- és homoktermelést, esetleg, ha megtehető anyag lenne a közelben található, a mész- és téglátételést s gondoskodik végre a telepen való közbiztonságról, akkor csaknem mindent megtett, amit tőle jogosan követelni lehet; legfeljebb még propagandát csinál a telepek, hirdetések útján köztudomásra hozza az általa nyújtandó kedvezményeket és arról gondoskodik, hogy a villa-telep körül levő erdő csak szálaló vagában használtassék ki. Felsőbánya is így tett két évvel ezelőtt és már 20 villából álló szép telepe van.

A telepen való vagyonbiztoság fenntartására, mi különösen télen át szükséges, elegendő, ha a város egy erdőőrt és 2—3 erdőmunkást tart ott állandóan, mit közelfekvő nagy erdőterülete amúgy is megokoltatta tesz. Uyanígy gondoskodik a vagyonbiztoságról a

kincstár is az általa alapított villatelepeken. A vörös-kút alatt lakó erdőőrt, azt hiszem, könnyen lehetne oda áttelapítani. A város községe még így is kisebb lenne, mint akkor, ha a villa-telep Rovnán létesűlné.

Ha aztán a város polgárai látják, hogy a város komolyan akarja a dolgot és áldozatot is kész hozni érte, helyi patriótizmusuk arra fogja őket ösztönözni, hogy a városnak segítségére jöjjenek. Hiszen első sorban nekik lesz hasznuk belőle. Sok oly polgárunk van ki 40—50 forintot, a mennyit t. i. az építőösszeg kamata tesz, képes áldozni egészsége érdekében. S habár Selmeczbányáru elő jó a levegő, a rendes életmód és környezet megváltoztatása, ha csak néhány héten át is, igen jó hatással van a városi ember egészségre. Czikkirő 8 héten át Kisihlyén nyaralt s ez idő alatt egyik gyermekének testűlyára 9, a másiké 6 kgr-mal vagyis kerekén 30%-kal növekedett.

Ha 5—10 polgár összejűl, jövő évben a közös fogadón és szállón kivűl ugyanannyi villa fogja a hodrusi völgyet díszíteni. Néhány villát a város is építhetne eladásra. Ha a villa czélzű és olcsó, vevője mindig akad. A többit aztán az idegenek is elvögji.

Hogy tehát a villa-telep létesűljön, csak gyors elhatározásra és végrehajtásra van szükség. S mivel a város érdekeiről van szó reméljük, hogy a különböző tekintetek megszűnnek s hogy egy láborban, teljes egyetűlésben találkozzunk. Az ily találkozás lágra lobbanítja a már-már szunnyadó lelkesedést, s annak világlán a villa-telep egy év alatt létesűl.

Solb Jenő.

A nyaralókat építő részvénytársaság részvényeire előjegyezni óhajtok sziveskedjenek a v. pénztárhoz esetleg a v. főjegyzői hivatalhoz fordulni. Egyelőre a régi részvényjegyek maradnak meg s kívánatra gyűjtő ıvek az érdeklődőknek kiadatnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** *Sztinyai József* polgármesterünk szabadságidejét megszakítva vasárnap visszatért a hivatalát már hétfőn át is vette. — *Bernhardt Adolf* gazd. tanácsnok helyi szabadságra Németországba utazott. — *Hermann Emil* főbányatanácsos és *Csiby Lőrincz* erdőtanácsos akad. tanárok városunkba visszatértek.

— **Mária Luja fejedelemné búcsúja.** *Mária Luja* bolgár fejedelemné, mint azt előbbi számunkban is jelezűtük, pénteken e hó 3-án hagyta el vidékűnkét. Maga és gyermekei; *Boris* meg *Cyryll* hercegek kocsin mentek Szt.-Antalból Gr-Berenzeczig s onnan vonattal utaztak tovább egyelőre Euxinogradba, a fejedelemné nyaralójába. Krausz Kálmán főkapitány a fázvo fejedelemné vendégeket kocsin kísérte a határig, hol *Mária Luja* fejedelemasszony meleg köszönötét fejezte ki a főkapitány elött a szíves és figyelmes fogadtatásokért s egyuttal kedves emléktárggyal megkedvelt főkapitányunknak, egy értékes, fejedelmi koronával díszített ezüst cigarettalárcát adva át. A főkapitány köszönő szavai után e fejedelemné is bucsút intett s magyarul mondá: „Isten velem!”

— **Rendjel adományozás.** *Ferdinand* bolgár fejedelem *Sztinyai József* v. polgármesterűnknek a Szt.-Sándor rend (a legelső bolgár katona rend) ötödik osztályának lovag keresztűl adományozta, a fejedelemné e rendjelet maga óhajtotta volna polgármesterűnknek átadni, minthogy azonban polgármesterűnk a fejedelemasszony elutaszág haza nem érkezett, a főkapitányt bízta meg az átadással, ki a rendjelet ünneplés sorok kíséretében kézbesítette Sztinyai József v. polgármesternek.

— **Kedves emlékek.** A bolgár fejedelem, neje s két hercege fiának ilt idősze sok kedves emléket hagy mindnyájunknál, mindnyájunkat érdekel a fejedelmi család nyaralása, bár nem kíváncsiságunkkal s ezzel közönségűnk sem zavarta a fejedelmi látogatónkat, mégis érdekeft mindenképpen s szívesen tudjuk, hogy közelítőkben tartózkodnak. Meghatott az a nemes elhatározás, hogy *Mária Luja* hercegnő az ő Koharyák kastélyában már magyarul is tanul s hercegi gyermekeibe is bizonyára belenevelték, hogy magyar vér is csörgedez ereikben s egy év múlva talán, majd ha viszontlátjuk, édes magyar anyanyelvűnkön halljuk a csabitó nyájasság kedves szavait elhangzani, melyről tudnunk kell, hogy leereszkedés, de csak azt látjuk, csak azt érezzük, hogy kedveseg, nyájasság s egy nemes lélek megnyilatkozása. — Kedves emlékekkel köze kell számítanunk azokat a kitűntetéseket, melyekkel a politikai és szolgálati érdemeket jutalmazta a fejedelmi udvar; polgármesterűnk kitűntetésében látjuk a politikai megjutalmazást, mely köztve szől egész városunknak, melynek községe egy pillanattal sem tekintette és nem kullata a fejedelmi család látogatásában a magas állampolitika lonalait, nem kereste a különböző kombinációkat, csak azt tudta, hogy nyaralni jöttek vidékűnkre, elvonulni egy-két napra a nagyvilág zsongó zajából s távolmaradni egy-két napra az eszobtól, sokoldalú állampolitika összekuszált labirintűjától; a pontos szolgálat lelkiismeretes és figyelmes teljesíté-

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árforralommal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kézhez lenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elmsírvényi átszolgáltatni.

Kelt Korponán, 1897. évi július hó 15. napján. Kir. jbróság mint telekényvi hatóság.

Dr. Pazár, kir. aljbíró.

Magas hangok.

„A nyaralókat építő részvénytársaság múlt csütörtökön a „Bitó-dombon” tartott közgyűlést, mely kopár dombon akarának megkezdeni egynehányan a villa építkezéseket. „Most még kopár és szellős a domb, de ezen könnyen lehet faátültetésekkel segíteni”. . . . ezt mondja a „Hiradó”. — A perversitások korát éljük és így ne csodálkozzunk azon, hogy ha a mai kor ezen átka a fel fogás egy némelyikében, a mindenképen feltűnni akaró okvetellenkedésekben jelentkeznek. A természetes fejlődés lefolyásának enged helyet és azt iparkodik előmozdítani a böles, nem pedig okvetellenkedni ott, ahol annak helye épenséggel nincsen. Minek nálunk kopár, szellős, fák átültetését igénylő dombokat kikeresni, mikor rengeteg erdeink vannak, melyeknek bármelyik része is alkalmasabb ily célra, mint e szerencsétlen Bitó-domb. Goethe, ki talán vilálat nem épített, de minden esetre nagy szellemi építő mester volt, mondá: „Szők körben szűkül a fel fogás, szűkül a szellem.” E szők körnek tulajdonítjuk azt a — bocsánatot kérünk e kifejezésért — kissé zöld ideát (hiszen most még zöldel arra a gyepp), hogy a Bitó-hegyen építsenek vendéglőt és ott majd gomba-módon fognak szaporodni a villák.”

Ezzel a gyönyörűségesen megírt bírálatral emlékezik meg a „Selmezbányai Hetilap” legutóbbi száma mult számunkban közzölt „Kezdjük meg!” című közleményünköröl.

Belátjuk mi is, hogy a perversitások korát éljük! Kalapot emelnék így perversus életben edzett elme kritikája előtt, hogy ez legyen az utolsó kalaplevél, mert azt a hangot sem megkezdeni sem folytatni, nem akarjuk. Megszakítani óhajtunk mindennem közösséget a „Selmezbányai Hetilap”-pal, mert írótunk a botránytól s ezt előidézni nem óhajtunk. Ez legyen válaszuk a „Selmezbányai Hetilap”-nak magas hangu kritikájára, melyet polenának el nem fogadtunk, mert közérdekű ügyekben szívesen vesszük a tisztességes érvekkel tisztességes hangon támogatott kapacitást, avagy akár bírálatot s a lol a közérdek kívánja szívesen belátjuk hibánkat, de cikkünket nem számításból és nem a pillanat változó forgó szelének hatása alatt írjuk, de legjobb meggyőződésünkön őszintelen tiszta sugallatára és sohasem változó személyes érdek avagy ellenszenyből, ezért megvárhatjuk bárkitől is, hogy velünk tisztességes hangon foglalkozzék s ha azt nem teszi, nem érdemesíthetjük másra, mint hogy örökre bucsút intve emeljünk előtte kalapot.

Mi kiterünk! A „Selmezbányai Hetilap”-nak más válaszuk nem lehet.

Olvasó közösségünk előtt sem óhajtunk mosakodni és nem védekezni akarunk, mikor hangsúlyozzuk, hogy „Kezdjük meg!” című cikkünket többen félreértelték, midőn mint egyenes indítványt velték arra, hogy a nyaraló vendéglő csakis a Bitó-dombon, mint erre *kizárólagosan* és egyedül alkalmas helyre építtessék, ez nem volt szándékunkban bárha sok előnyét is hoztuk fel, de cikkünk czimében is már hangsúlyoztuk, hogy főcélunk az ügynek lökést adni és a nyaraló építéséhez nem oly értelemben, mint azt többen feltöltik, hogy *körülötte* fog a villatelep létesülni, hiszen azt bárki is átláthatja, hogy a hely terjeszkedésre nem alkalmas, mert kicsiny, de igenis meg lenne adva a lökés arra, hogy a villatelep innen *„kündüljön” s terjedjen* a Róna aljában a Klinger tó körül végig a Szt.-Háromság hegy oldalain, így irtunk előbbi számunkban is, ezt írjuk most is, a mi természetesen nem zárja ki azt, hogy a *sokkal jobb* helyek kedvéért ne ejtsük el ezen helyet, mert hiszen mi a *megkezdést* óhajtjuk s világos, hogy a

legjobbat a legszívesebben vesszük s ezért senki sem tekinthet bennünket kopény forgatóknak, vagy olyanoknak, kiknek véleménye egy és más ügyben a szerint változik, hogy honnan fúj a kedvezőbb szél.

Eredeti fel fogásunk még a részvény-társaság megalakulása előtti időkben már az volt, hogy Selmezbánya vidékének legszebb része a hodrusi völgy s a villa-építésre legalkalmasabb hely lenne a „meleg paták” („lepli potok”) környéke, ezt sokszor hangsúlyoztuk többek előtt sokszor tárgyaltunk ez ügyben regóta a részvény-társaság megalakulása után is Sobó tanár ural és polgármesterünkkel, hogy többeiket ne hozzunk fel mind helyeslelő nyilatkozatok és csak ennek a helynek elhagyottságát, őrizetlenségét hozták fel akadálynak.

Ezzel is csak azt óhajtjuk illusztrálni, hogy „Kezdjük meg!” című cikkünkben távol állott tőlünk ezen megoldást mint egyedülőt oda állítani, de a legszívesebben veltük volna ezt is, ha ez által a nyaraló-építés ügyét megkezdve látjuk, sőt a jövőre sem tartjuk elejtendőnek, hogy itt a Bitó-dombon egy kis kioszk építtessék kilátó pontnak és szórakozó helynek, hol a fürdőző és sétáló közönség megpihenve étel és itemmel is fogná kaphatni éppen úgy mint a Szittnya hegyen.

Stancsary Miklós.

NYILT - T É R.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér és színeseket 36 méter 14 ft 65 krig méterként — sima esikok, kokcázott, mintazottakat damasztot s a t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintazatlan) s. a. t. **postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordítással küld: Henneberg G. (os. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, Svájcba** czimzett levelekre 10 kros. és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

HIRDETÉSEK.

A Deák-Ferencz utca 252/IV. sz. a. levő **Mihalka-féle házban az emeleti 3 szoba, konyha, előszoba és mellékhelyisésekből álló hátsó lakás f. évi szept. 15-ikétől esetleg azonnal is bérbeadó.** Értekezhetni **Arthold Géza** gondnoknál (városháza II. em. 12-ik ajtó.) 1—2

Táncztanítási jelentés!

Bátor vagyok a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **flyó évi szeptember hó 5-én, a városi vígadó nagy-teremben** egy

táncztanítási tanfolyamot

nyitoltam.

Oktatásom tárgyát a divatos műtáncok, valamint a szépséltel teslygkorlas — ide érve a helyes állás, járás és testmozgás — képezendik.

A tanórak d. u. 6 órakor, felnöttek számára este 8 órakor kezdődnek.

A n. é. közönség b. pártfogását ez idén is kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Guttmann Samu

táncztanító.

Táncztanítási jelentés.

Alulírott tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki nagyerdemű közönséget arról, hogy **1897. évi szeptember hó elején a táncztanítást** megkezdtem.

A t. cz. jelentkezőket szállásomon (Szöllő-vendéglő II. száma alatt) elfogadom.

Beiratások naponta d. e. 10-től 12 óráig eszközölhetők.

Selmezbánya, 1897. évi augusztus hóban, Tisztelettel

Szöllősy Manó,
táncztanító.

1897. évi 1927. szám.

Zab szállítási hirdetmény.

A szélaknai m. kir. bányahivatalnál 1897/8. évre 1800 hectoliter jó minőségű zab szükségletétven, felhivatnak a szállítást vállalkozók, hogy 50 kros bélyeggel és egy kilogramm zabmustrával ellátott írásbeli, lepecsételt ajánlataikat f. évi szeptember 20-áig d. u. 5 óráig e bányahivatalnál nyújtsák be.

Feltételek:

1. Az ár, mely csakis hectoliterre vonatkozhatik, a zab szűlőnek megnevezése mellett betöttek és számmal kifutetve legyen, és követeljük, hogy a zab hectoliterenként 44—46 kg. súlyjal bírjon.
2. Biztosítékul a felajánlott érték 10%-a készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapírokban az ajánlathoz csatolandó, mely biztosíték az ajánlat elfogadásá esetén a szállítási kifogástalan teljesítése után vissza fog szolgáltatni.
3. Oly zab, mely nem bir a kívánt és a vállalkozó által felajánlott súlyllyal, vagy mely minőségére nézve az átevévő bizottság által, bármí okból, kifogásoltatának, átvétetni nem fog.
4. Vállalkozó köteles az általa felajánlott zab mennyiség legkésőbb flyó évi október hó végeig hiány nélkül beszállítani a szélaknai raktárba.
5. Ajánlatok elfogadtatnak kisebb zabmennyiségre is, ha a fentebbi feltételeknek megfelelnek.
6. Végre a selmezi m. kir. bányai igazgatóság fen tartja magának a jogot, a beérkező ajánlatok közül bármelyiket letesse szerint elfogadni, esetleg valamennyi ajánlatot visszautasítani.

Szélaknán 1897. évi augusztus hó 19-én.

M. kir. bányahivatal.

Eladó ház.

Selmezbányán a **Lövész-utczában 66. sz. a. fekvő Kohlmayer-** (volt Janovszky-) **féle**

ház,

melyben **9 szoba, egy tágas előszoba van nagy kerttel együtt**

eladó.

A háznak tágas udvara s jó ivóvízzel állandóan adó két kutja van.

Bővebbet

a háztulajdonosnál.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker. Külső váczai-ut 45. szám.

Sürgöncyzim: **SZIVATTYÚGYÁR BUDAPEST.**

GYÁRT:

mindenfélé gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szemégtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket, gőzkazánokat, előmeleltöket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzre. Artézi kutaféltítményeket vasból. Tűz-feszkendők és vízzállítókat, tűzoltósági felszerelés tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, póczegődr tisztító készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzostélyokat egyenes és kigyóvalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek. 22—40